

Několik bodů k vypracování úkolu ze semináře a přednášky Ediční a hudební praxe (jaro 2009):

Termín odevzdání: nejpozději do konce května 2009 (31. 5. 2009). Vypracované úkoly zasílejte prosím na mou e-mailovou adresu: klara.cisarikova@seznam.cz

Úkol, který jsem si pro vás vymyslela – **komentář k textu písně** – by neměl přesáhnout pět stran A4. Je možné, že u některé písně narazíte na mnohé textové varianty u jiné třeba na téměř žádné.

- 1) Můžete využít možnosti a stáhnout si mnou naskenované písně a k nim vyhledávat textové varianty, nebo si můžete zvolit vlastní píseň, která vás osobně zaujala a chtěli byste k ní najít více informací a podob.
- 2) **Jak postupovat:** Předně si musíte uvědomit, k jakému typu se píseň řadí, jestli je milostná, vojenská, obřadní atd...a podle toho např. vyhledávat v různých oddílech sbírek (ty bývají často podle oddílů hierarchicky děleny). **Každou sbírku**, která Vám projde rukama, i kdybyste v ní nenašli podobný text ani tematickou variantu, **si zapíšete** (její bibliografický citační údaj). Pokud v ní najdete textovou variantu hledané písně, nebo tematicky velmi podobný text, případně pokud se Vám podaří porovnat i melodii (což je nepovinné, poněvadž nejsme všichni muzikanti) – **zapíšete si k bibliografickému údaji sbírky také číslo písně a stranu ve sbírce**.
- 3) Čím více se Vám podaří shromáždit podob textu, odlišností i drobných odchylek, tím lépe. Kompletní bibliografické údaje u všech sbírek, které budete procházet, budete psát jednak proto, abyste se pocvičili v citacích ☺ a jednak proto, že kdyby náhodou Vámi zvolená píseň zde variantu neměla, abyste mohli doložit, že jste nepracovali pouze s jednou sbírkou, v níž jste variantu objevili.
- 4) Všechny sbírky, které jsem uvedla, by měly být dostupné. Většinou však, pokud nejde o novější dotisky např. Sušil, Erben atd., budou na studovně. Proto by bylo dobré se domluvit třeba ve dvojicích a trojicích, a rozložit si úkoly kdo kde bude hledat. Ale to nechám na Vás. Pokud se Vám podaří se do skupinek spojit, uvedete všechna jména kolegů vedle svého při odevzdání vypracovaného úkolu. U těch, kteří ale budou pracovat ve skupině, očekávám zpracování alespoň dvou písní, aby to nebylo zcela „nefěr“ k těm, kteří budou úkol vypracovávat sami. („Skupinkou“ – myslím max. 3 studenty. Nemělo by se stát, že dostanu jeden komentář a bude u toho napsáno deset lidí...)

Soupis sbírek lidových písní, z nichž můžete při vypracování úkolu čerpat:

Erben, K. J.:

* *Prostonárodní české písně a říkadla*, sv. 1, (díl 1. a 2. Věk dětský a Písně a říkadla výroční); sv. 2 (díl 1. Písně věku mládeneckého a panenského); sv. 3. (díl 2. Písně věku mládeneckého a panenského); sv. 4. (díl 1. a 2. Písně a říkadla svatební. Písně společenské); sv. 5 (díl 1., 2., 3. Písně o stavech, živnostech a jiných stránkách života. Selské hospodářství. Písně vojenské) – *přehledná edice Pantonu (1984–1988)*

Bartoš, F. – Janáček L.:

* *Kytice z národních písní moravských* (1892)

* *Kytice z národních písní moravských, slovenských i českých* (1901)

Bartoš, František:

* *Anthologie z národních písní československých, kterou ze sbírek K. J. Erbena, F. Sušila, J. Kollára a J. V. Kamaryta učinil František Bartoš.* (1871)

* *Nové Národní písně moravské s nápěvy do textu vřaděnými: za doplněk sbírky Sušilovy* (BI) – původní vyd. (1882); (Zlín: reprint - faksimile, ed. J. Trojan 1996; 2003)

* *Národní písně moravské nově sesbírané* (BII) (1989) 1. a 2. sešit

* *Národní písně moravské nově sesbírané* (BIII) (1901) (s L. Janáčkem)

Sušil, František:

* *Moravské národní písně s nápěvy do textu vřaděnými* (1860) (kritické vydání ed. B. Václavek, R. Smetana 1951)

Poláček Jan:

* *Slovácké písničky I-VI* (různá vydání)

Poláček Nepomuk Jan – Kubeša Arnošt:

* *Valašské písničky I-V.* Milotice nad Bečvou 1939–1946. (Ale jsou i možná jiná vydání)

Koželuha, František:

* *Kytice z národních písní moravských Valachů.* Praha 1873.

Plicka, Karel:

* *Český zpěvník* 1, 2. Praha 1949 a 1959.

Karel Vetterl – Olga Hrabalová:

* *Guberniální sbírka písní a instrumentální hudby z Moravy a Slezska z roku 1918* (1996)

Vetterl Karel:

* *Lidové tance a písně z Valašskokloboucka I, II* (1955, 1960)

* *Slovenské ľudové piesne I-IV* (K. Hudec, Poloczek, F. 1950, 1952, 1956, 1964)

* *Slovenské ľudové piesne I, II* (B. Bartók, 1959, 1970)

+ Další **regionální** sbírky (J. Petřů, J. Pajer, P. Popelka, M. Zeman (ed. L. Uhlíková), F. Lýsek (ed. M. Toncrová), M. Bakala (L. Uhlíková) – volbu nechávám na Vás, záleží spíš, ke kterým sbírkám se prostě dostanete.

Poslední jmenované jsou již vyšlé písňové edice, nacházejí se v nich pro srovnání odborné komentáře k písním. Hledáme-li informaci pro srovnání lidového textu, můžeme projít jakoukoli sbírku, kde jsou otištěny písně s notami, a nejlépe kompletním textem. Nemusí jít jen o uvedené sbírky. Ty jsou právě jen vodítkem a také tím základem, od kterého se můžete odrazit.

Všechny uvedené sbírky by měly být ať už prezenčně v MZK na studovně, některé jdou i půjčit domů, nebo další možnost – v knihovně Ústavu evropské etnologie. Třetí možnost knihovna Etnologického ústavu AV ČR, Veveří 97 (ráda vás k nám do knihovny pustím.)

Pro ukázkou možnosti komentáře viz kapitolu z mé diplomové práce: *Osobnost Zdeňka Kašpara v kontextu folklorního hnutí po roce 1945*. Brno 2006, kapitola 11 – Komentáře :

http://is.muni.cz/th/65122/ff_m/

Na vysvětlenou:

Komentář, který uvádím je ke konkrétním zde uvedeným písním ze sběrů Z. Kašpara. Kromě tištěných sbírek jsem pracovala také s fondem rukopisných sběrů uložených v Etnologickém ústavu AV ČR, což po Vás pochopitelně, v případě Vašeho úkolu, není požadováno. Protože se komentáře k písním uvádějí pod samotnou píseň, usiluje se v odborném textu o to, aby se informace, které se při porovnávání získají, zkrátily na nejkratší možnou délku, aby komentář k písni nebyl na tři strany a píseň jen na jednu. Proto se využívají nejrůznější zkratky tištěných sbírek a uvádí se jen číslo písně v nich obsažené. (Např. S 1760 = píseň v Sušilově sbírce pod tímto číslem; nebo Pol. 2/58 = Jan Poláček – druhý díl jeho sbírky – píseň pod číslem 58.)

Ale jak jsem uvedla, tento komentář už se snaží navázat na odborná kritéria. Navíc je zde porovnání i metrorytmičké, což se Vás také v případě zadaného úkolu netýká.

Vy, prosím, zkratky sbírek nepište, zůstaňte u citací: autor, název sbírky, místo a rok vydání, strana, číslo písně.

Naopak:

Nesnažte se za každou cenu svůj komentář maximálně zkrátit. Klidně vypište všechny odchylky od původního textu (i kdyby to měly být jen nářeční podoby slov). Ale zase v případě, že těchto drobných odchylek bude větší množství, zkuste je nějak zobecnit a vypsát opravdu jen ty nejvíce odlišné.

To, kde je píseň rozšířena – můžete odvodit podle údajů uvedených u písně, např. lokalitu, oblast. (Najdete-li píseň v několika oblastech Valašska, můžete uvést, že je rozšířena po celém regionu Moravského Valašska, konkrétně ...*stačí vypsát tři konkrétní lokality Soláň, Rožnov, Vsetín*), to samé platí o jiných regionech.

Na závěr ještě uvedu, odkud jsem skenované písně čerpala:

Císaříková, K. (ed.): *Milada Bimková. Lidové tance z kyjovského Dolňácka*. Kyjov 2008.

Kašpar, Z.: *Valašský zpěvník pro školy vsetínského okresu*. Vsetín 1999.

Pokud by vznikly z Vaší strany další konkrétní dotazy, využijte konzultačních hodin, které jsou uvedeny u mé osobní stránky na ISu, nebo mne, prosím, kontaktujte na mailu.

Těším se na Vaše práce, s pozdravem

Mgr. K. Císaříková.